

บทความวิชาการ

การวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้

วิเชียร พันธุ์เครือบุตร¹

การสร้างความรู้ใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมไทย โดยมีครู อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้จัดการเรียนรู้ เป็นผู้ผลักดันให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ ผ่านการใช้กระบวนการวิจัยโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กไทยและสังคมไทยสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

สังคมไทยในอดีตที่ผ่านมา จัดการเรียนรู้แบบไทยๆ คือการสอนความรู้ สอนให้รู้ ให้สามารถทำได้เช่นเดียวกับผู้สอน ทำตามที่ผู้สอนบอก สอนให้เชื่อฟังผู้สอน ให้รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ส่งเสริมให้คิดนอกกรอบ นอกเหนือจากที่ผู้สอนได้บอกกล่าวไว้ ซึ่งในอดีตอาจเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นแต่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีสิ่งใหม่ๆเกิดขึ้นในโลกอย่างรวดเร็วและมากมาย แม้ว่าบางสิ่งจำเป็นต้องอนุรักษ์เอกลักษณ์ไทยไว้ แต่หลายสิ่งเราต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประมาณค่า และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้วย

ครู อาจารย์ ที่จัดการเรียนรู้ต้องจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองภารกิจหลักในแต่

ระดับการศึกษา ที่มุ่งให้ผู้เรียน เป็นคนเก่ง คนดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การตอบสนองภารกิจได้ครบถ้วนไม่ได้เป็นเพียงทางไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการทำให้ทุกชีวิต เป็นชีวิตที่เกิดการเรียนรู้ เมื่อทุกคนเกิดการเรียนรู้อัจฉริยะที่อยู่ร่วมกันก็เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ ที่ทำให้มีประสิทธิภาพ ต้องมองการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ให้ครอบคลุมทุกระดับการเรียนรู้และองค์ประกอบของการเรียนรู้ กล่าวคือ การเรียนรู้ในระดับจุลภาค เรียนให้รู้ในรายวิชาต่างๆ การเรียนรู้ในระดับมหภาค เรียนรู้แล้วสามารถประกอบอาชีพได้ การเรียนรู้ในระดับมหภาพ เรียนรู้แล้วเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการเรียนรู้ที่จัดตามองค์ประกอบการเรียนรู้ คือการจัดการเรียนรู้ให้ได้ผลครบถ้วนทั้ง ปัจจัยนำเข้า กระบวนการเรียนรู้ ผลผลิต และผลลัพธ์ที่มีต่อสังคม

การเรียนรู้ที่ดีต้องจัดให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล จึงต้องมีการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ด้วยการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ จัดรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ หรือแก้ไข

¹ อาจารย์ ดร., รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยนครราชสีมา

รูปแบบการเรียนรู้เดิมให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการทำให้เกิดผลดีต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการทำ การวิจัย นั่นคือให้มองการวิจัยและการเรียนรู้ เป็นเดียวกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ให้ได้นวัตกรรมวิจัยเพื่อใช้ปฏิรูปการเรียนรู้

การวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการเรียนรู้สามารถจัดออกได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1 การวิจัยปัจจัยนำเข้า การวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การวิจัยในเรื่อง การบริหาร วิชาการ เช่น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาครู เช่น การฝึกอบรมครูจัดกิจกรรมที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน การพัฒนาหลักสูตร เช่น หลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาสื่อการสอน การพัฒนาวิธีการสอน การพัฒนาโปรแกรมช่วยสอน เป็นต้น

2 การวิจัยกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การวิจัยในเรื่องการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้ระบบติดตามช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริการชุมชนสังคม เป็นต้น

3 การวิจัยผลผลิตที่ได้จากการเรียนรู้ การวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การวิจัยในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน วินัยในตนเอง ความตระหนักในพฤติกรรม การบริโภค ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างพลังอำนาจของนักเรียน เป็นต้น

4 การวิจัยผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ การวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การวิจัยที่เกี่ยวกับ การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

การเกิดคุณค่าเพิ่มขึ้น เช่นเรียนรู้แล้วมีความสุขเพิ่มขึ้น หรือเกิดมูลค่าเพิ่ม เช่นเรียนรู้แล้วมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

การวิจัยปฏิรูปการเรียนรู้ ที่จัดทำขึ้น อาจเป็นการวิจัยที่จัดทำเพื่อต้องการเพิ่มความรู้อใช้ในการแก้ปัญหา การวิจัยนโยบาย หรือการวิจัยเชิงประเมินก็ได้ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้สามารถทำได้ทุกรูปแบบ ในทางปฏิบัติ มักนิยมใช้ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา การวิจัยเชิงทดลอง หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยแนวโน้มในการจัดทำ การวิจัยจะเป็นการวิจัยในลักษณะ สหวิทยาการ คือต้องใช้ความรู้ในหลายสาขามาใช้ในการอธิบาย และมีแนวโน้มเป็นงานวิจัยที่สามารถบูรณาการเข้ากับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่มุ่งให้เกิดผลใน 5 ด้านคือ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างพลังในการพัฒนาประเทศ เพิ่มทุนทางสังคมที่แก้ปัญหาความยากจน สร้างความมั่นคงในชาติ และสร้างพลังในการบริหารจัดการ

ผลงานการวิจัยปฏิรูปการเรียนรู้ที่ดี ต้องเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดความแตกต่าง และสามารถใช้ในการจัดการความรู้ได้ งานวิจัยที่สร้างให้เกิดความแตกต่างคือ ผลที่เกิดขึ้นเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ที่เห็นได้อย่างชัดเจน สำหรับงานวิจัยที่สามารถจัดการความรู้ได้นั้น ต้องเป็นงานวิจัยที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ สืบค้นได้

การวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปกับการ

จัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้คำตอบว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการ บรรลุวัตถุประสงค์ไปมากน้อยเพียงใด เกิดแนวทางใหม่ๆในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนเรียนรู้

ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นการวิจัยที่ต้องได้จิตวิญญาณลงไปว่า ชีวิตที่อยู่ตรงหน้าจะได้รับการแก้ไขอย่างไรให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มากกว่าการได้แค่เพียงผลงานวิจัยเท่านั้น